

BETÆNKNING

Afgivet af Familie og Sundhedsudvalget

vedrørende

Forslag til: Inatsisartutlov nr. xx af xx. xxx 2015 om ændring af Inatsisartutlov om frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien
(Betænkningstid ved tvangsbehandling, Afgørelseskompetence ved beskikkelse af patientrådgiver, Klageadgang og domstolsprøvelse)
(Fremsat af Naalakkersuisoq for Sundhed og Nordisk Samarbejde)

Afgivet til forslagets 2. behandling

Udvalget har under behandlingen senest bestået af:

Medlem af Inatsisartut Tillie Martinussen, Demokraterne, formand

Medlem af Inatsisartut Jess Svane, Siumut, næstformand

Medlem af Inatsisartut Laura Táunajik, Siumut

Medlem af Inatsisartut Vivian Motzfeldt, Siumut

Medlem af Inatsisartut Aaja Chemnitz Larsen, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit, suppleant

Medlem af Inatsisartut Aqqaluaq B Egede, Inuit Ataqatigiit, suppleant

Udvalget har efter 1. behandlingen den 18. marts 2015 under FM2015 nærmere gennemgået forslaget.

Forslagets indhold og formål

Forslaget er et ændringsforslag til den gældende Inatsisartutlov nr. 24 af 3. december 2012 om frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien.

Formålet med forslaget er at styrke en række forhold omkring psykiatriske patienter. Klager over afgørelser fra Det Psykiatriske Patientklagenævn foreslås behandlet af Dommeren ved Retten i Grønland. Det foreslås videre, at der skal gives en passende betænkningstid (dog højst 3 dage) med henblik på, at patienten kan give samtykke til behandling. Det foreslås mere, at en tvangsprotokol fra en psykiatrisk afdeling fremover skal tilføjes patientens journal. Det foreslås også, at patienter fremover skal have mulighed for at kunne udtale sig om påtænkt beskikkelse af en patientrådgiver. Det foreslås desuden, at Det Psykiatriske

Patientklagenævn senest skal træffe afgørelse inden 7 hverdage efter klagens modtagelse i klagesager med opsættende virkning.

1. behandling af forslaget i Inatsisartut

Foruden forelæggelsesnotatet fremført af den fungerende Naalakkersuisoq for Sundhed blev der fremført skriftlige ordførerindlæg fra partierne: Siumut, Inuit Ataqatigiit, Demokraterne, Partii Naleraq og Atassut.

Der var bred enighed om de foreslåede ændringer.

Under 1 behandlingen foregik en mere generel drøftelse af forholdene for psykisk syge.

Redegørelsen fra 2010 på det psykiatriske område blev berørt i debatten, og det blev overvejet, hvorvidt der er behov for en fornyet redegørelse på området. Dette med henblik på en opdateret vurdering af menneskerettigheder og forhold for psykiatriske patienter samt deres pårørende. Som særlige forhold for psykisk syge blev nævnt boligforhold, tilsyn samt det faglige personale og ikke mindst betydningen af at kunne kommunikere på samme sprog, herunder indsatser for at sikre, at psykiatriske patienter kan få behandling.

På denne baggrund blev forslaget henvist til videre behandling i Familie- og Sundhedsudvalget.

Hørings svar

I forslagets almindelige bemærkninger er der redegjort for høringsprocessen. Udvalget har konkret noteret sig høringsprocessen og det fremlagte høringsvarsnotat.

Udvalgets behandling af forslaget

Udvalget har under behandlingen af nærværende forslag særligt fundet anledning til at gennemgå Psykiatriredegørelsen fra 2010 (FM 2010/99) med dets mange anbefalinger.

Udvalget har endvidere orienteret sig i statusopfølgningen fra 2012 af Psykiatriredegørelsen fra 2010, hvori der er lagt en plan for det videre arbejde i 2013-2017.

Det skal i den sammenhæng fremhæves, at der i 2012 også blev udarbejdet en redegørelse omkring telepsykiatri i Grønland med forslag til strategi for implementering.

Udvalget har noteret sig, at den fungerende Naalakkersuisoq for Sundhed ved skrivelse af 27. marts 2015 oplyser, at der er konstateret en fejl i den grønlandske tekst i forelæggelsesnotatet til 1. behandlingen af forslaget. Ifølge det oplyste ligger fejlen i, at der i forelæggelsesnotatet

er skrevet ”Grønlands Landsret” i stedet for ”Retten i Grønland”. Fejlen optræder ikke i forslagetets lovtekst.

Udvalget kan med tilfredshed konstatere, at Inatsisartut i 2012 vedtog Inatsisartutlov nr. 24 af 3. december 2012 om frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien, hvorved anbefalingerne fra 2010 vedrørende de lovgivningsmæssige rammer blev implementeret. Udvalget finder, at nærværende forslag med dets formål om en styrkelse af forholdene for de psykiatriske patienter er glædelig, og må anses for at være et fortsat skridt i den rigtige retning for så vidt angår en styrkelse af de lovgivningsmæssige rammer for området, herunder for patienternes rettigheder.

Anbefalingerne i Psykiatriredegørelsen fra 2010 og statusopfølgningen fra 2012 agter udvalget vedvarende at følge og være i dialog omkring. Udvalget bemærker, at der findes mange anbefalinger og visioner, og at arbejdet med henblik på at styrke og udvikle området for psykisk syge fortsat er i gang. Området og indsatserne er flerfacetterede men dog velbeskrevne. Udvalget anbefaler, at der i 2016 eller senest i 2017 udarbejdes en fornyet statusredegørelse, således at der følger et synligt og samlet billede af implementeringen af anbefalingerne. Udvalget ønsker, at redegørelsen skal suppleres med et særligt afsnit om, hvorvidt vi på psykiatriområdet lever op til vores forpligtigelser i medfør af handicapkonventionen.

Udvalget skal henlede opmærksomheden på, at handicapkonventionen har gyldighed for Grønland, og at handicapkonventionen også omfatter personer med ”langvarig psykisk funktionsnedsættelse”.

I 2014 afstedkom en meddelelse fra Departementet for Boliger til Kommuneqarfik Sermersooq om at bestemte lejligheder generelt ikke må anvendes til psykisk syge kritik fra Ombudsmanden for Inatsisartut.

Ombudsmanden lagde til grund for kritikken vægt på, at det pågældende vilkår – der altså gik på psykisk syge generelt – måtte anses for at stride mod den almindelige forvaltningsretlige lighedsgrundsætning. Ombudsmanden anførte videre, at denne lighedsgrundsætning skulle fortolkes i lyset af handicapkonventionen.

Udvalget skal fremhæve, at Grønland ved ratifikation af handicapkonventionen har påtaget sig en folkeretlig forpligtigelse til at indrette sin lovgivning og sin administrative praksis således, at konventionens krav opfyldes.

På denne baggrund finder udvalget det vigtigt, at forholdet omkring forpligtigelserne i forhold til handicapkonventionen afdækkes nærmere. Udvalget indstiller, at der sker en udredning af menneskeretslige forpligtelser overfor personer med psykiatriske lidelser, så det sikres, at der

ikke er nogen menneskeretslige forpligtelser, som vi overser. Dette er med henblik på at sikre at disse rettigheder er sikret ved lov og efterleves.

Udvalget ønsker en klar tilbagemelding fra Naalakkersuisut om, hvornår handlingsplanen for implementering af Handicapkonventionen kan forventes færdiggjort og offentliggjort.

Forslagets økonomiske konsekvenser

De økonomiske konsekvenser ved forslaget realisering er beskrevet under forslaget almindelige bemærkninger. Det er her anført, at forslaget ikke medfører økonomiske konsekvenser for det offentlige.

Udvalgets indstillinger

Et enigt udvalg indstiller forslaget til vedtagelse i den foreliggende form.

Med disse bemærkninger og med den i betænkningen anførte forståelse skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Tillie Martinussen, Formand

Jess Svane, næstformand

Laura Táunajik

Vivian Motzfeldt

Aaja Chemnitz Larsen

Peter Olsen

Aqqaluaq B Egede